

Livsstil og vaner for mennesker med funktionsnedsættelse i DANMARK

DE MEST ALMINDELIGE FUNKTIONSNEDSÆTTELSE I

DANMARK:

Rapporten "Ildræt, fritid og helbred for mennesker med funktionsnedsættelse" adskilles funktionsnedsættelse i tre kategorier, fysisk handicap, helbredsproblemer og psykiske lidelser. Rapporten viser at den langsigtede fysiske handicap er den mest almindelige form for funktionsnedsættelse. 14% af den voksne befolkning, svarende til ca. 400.000 mennesker, angiver at have en funktionsnedsættelse. 9% af de 14% har mindre funktionsnedsættelse. Yderligere 9% eller ca. 250.000 mennesker har et langsigtet fysisk helbredsproblem, hvoraf 6% har mindre helbredsproblemer.

Endelig angiver yderligere 9%, omkring 250.000 mennesker, at de har en eller flere psykiske lidelser, hvoraf 6% har en mindre psykisk lidelse. Der er en overlapning mellem både fysisk handicap og mental sygdom (over 2% eller omkring 66.000 mennesker) såvel som mellem fysiske helbredsproblemer og mental sygdom (over 1% eller omkring 32.000 mennesker). I alt er der op til 100.000 mennesker med psykisk sygdom som også er ramt af et handicap eller et helbredsproblem.

Tabel 1: Fordelingen af de tre hovedgrupper af funktionsnedsættelser i Danmark.

Forekomst af funktionsnedsættelse		Handicap	Health problem	Mentale lidelser
Ingen	Antal	2.542.286	2.699.962	2.680.493
	Procent	86	92	91
Mindre funktionsnedsættelse	Antal	265.526	167.421	177.540
	Procent	9	6	6
Større funktionsnedsættelse	Antal	139.703	80.133	79.972
	Procent	5	3	3

DE PRIMÆRE AKTØR SOM GIVER PWD ADGANG TIL SUNDHEDSYDELSER, UDDANNELSE OG ANDRE RELEVANTE YDELSER:

Uformelle plejere: Uformelle plejere hjælper PwD inden for en bred vifte af områder såsom adgang til sundhedspleje, fungerer som personlig assistent, følelsesmæssig støtte og andre relevante tjenester.

Lokale myndigheder: Den lokale kommune har pligt til at rådgive og vejlede personer med handicap om deres muligheder for støtte. (Alle ydelser og godtgørelser afhænger af typen og invaliditetsgraden)

Patientforeninger / foreninger: De fleste sygdomme i Danmark er repræsenteret af en fagforening, der arbejder for at opretholde rettighederne for dem, der lider af disse sygdomme. Der er flere foreninger, der arbejder med rettigheder for personer med handicap. De fortaler for deres rettigheder i samfundet ved at øge politisk fokus på emne, spørgsmål og behov og hjælpe med at lette adgangen til sundhed, uddannelse og andre relevante tjenester.

- Det Centrale Handicapråd - <https://dch.dk/>
- Danish Handicap Forbund - <https://danskhandicapforbund.dk/en/#gsc.tab=0>
- Danske Handicaporganisationer (DH) - <https://handicap.dk/>

DELTAGELSE I SPORT OG SUNDHEDSRELATERET LIVSKVALITET

De fleste af respondenterne er motiverede til at udøve fysiske aktiviteter, og de udfører for det meste flere fysiske aktiviteter, såsom let havearbejde og husarbejde, afslappet gang, cykling, skøjteløb, dans eller andre moderate øvelser, løb, vægttræning og kun få af dem udøver ikke fysisk aktivitet. De understregede, at for det meste motiveres de af indre motivation og personlig overbevisning og familie og venner indflydelse. De svarede også, at nogle af årsagerne til lavere niveau af deltagelse af fysiske aktiviteter var mangel på tid, familie og venners indflydelse, passende faciliteter, økonomiske begrænsninger, manglende interesse, manglende selvtillid, sygdom og andre grunde. De vigtigste faktorer som motiverede PwD til at dyrke fysisk aktivitet var: familie- og venners support, personlige hjælpemidler, faciliteter og infrastruktur, mobil sundhed og sport, organisationernes og politikens rolle og anden grund.

SUNDHEDSTJENESTER MÅLRETTET PWD:

I Danmark findes der flere lovbestemmelser, der definerer et handicap. Hvis de efterfølgende opfylder en række specifikke kriterier, har PwD'er ret til forskellige former for assistance, hvor det ofte vurderes efter en lægeundersøgelse. Sundhedstjenesterne afhænger af typen og graden af handicap. Et eksempel på ovenstående er en sundhedstjeneste, der leveres til mennesker med kroniske sygdomme. Et helhedsorienteret og omfattende behandlingsforløb med fokus på systematisk, proaktiv indsats for at forhindre akutte episoder og komplikationer og yderligere udvikling af sygdommen. Der lægges også vægt på løbende evaluering af kvalitet. Programmerne indeholder en række tilbud, der kan tilpasses den enkelte efter behov.

UDDANNELSESTILBUD TIL PWD:

Lokale myndigheder hjælper med at støtte PwD'er, der oplever læseproblemer, fysiske og mentale handicap eller en kronisk sygdom til at gennemføre en uddannelse (voksenuddannelse, en gymnasial uddannelse eller en videregående uddannelse) og deltage i uddannelsesaktiviteter. Denne hjælp inkluderer, men er ikke begrænset til: Supporttimer, uddannelse baseret på de særlige behov, sekretærbistand og hjælpemidler såsom tekniske hjælpere (EG, 2020).

INTERNE OG EKSTERNE HINDRINGER:

Samlede interne barrierer for PwDs deltagelse i sport (Sportandev, 2020):

- Manglende erfaring med sport (dette er individuelt og afhænger af, om et handicap er fra fødslen eller erhvervet senere)
- Mangel af forståelse og bevidsthed om, hvordan man inkluderer mennesker med et handicap i sport
- Psykologiske og sociologiske faktorer, der forhindrer inklusive holdninger for forældre, trænere, lærere og endda handicappede selv
- Mangel på information og ressourcer

Samlede eksterne barrierer for PwDs deltagelse i sport (CDC, 2020).

- Begrænsede tilgængelige muligheder og programmer til deltagelse, træning og konkurrence
- Begrænset tilgængelig transport tilgængelig
- Mangel på tilgængelige faciliteter som gymnasier og bygninger
- Socialt stigma, diskrimination og negative holdninger til mennesker med handicap

GENEREL SUNDHEDSVURDERING:

Vores resultater viser, at kun 18% af vores respondenter vurderede deres helbredstilstand som dårlig, og 82% vurderede deres helbred fair, godt og meget godt. Det kan antages, at respondenterne ikke ser deres handicap negativt, dog reducerer deres handicap deres selvværd og selvtillid.

VIGTIGE ANBEFALINGER:

- Bevidstgørelse for fordele ved at dyrke fysisk aktivitet og eksisterende muligheder for at deltage i sportsaktiviteter for PwD.
- Aktivere PwD til at prøve forskellige variationer af sportsgrene for at berige deres oplevelse og erfaring, på den måde øge deres motivation og selvværd.
- Forbedre lokalsamfundsbaseerede fysiske aktivitetsbegivenheder, hvor PwD kan dyrke fysisk aktivitet i et inkluderende praksisfællesskab uden stigma.

